

Helsingør Kommune

Hermed fremsendes kommentarer til Helsingør Kommunes Kommuneplanforslag 2025-2037 fra Danmarks Naturfredningsforening, Helsingør.

DN Helsingør beklager, at materialet om kommuneplanen har været ganske vanskeligt at finde på nettet og vanskeligt at finde rundt i. Vi har tidligere fundet den sammenhængende pdf-fil med hele planen, men den er stadig særdeles vanskelig at finde på nettet. Kommuneplanens som pdf bør kunne tilgås direkte på hjemmesiden, hvor høringen af Kommuneplan 2025-2037 præsenteres.

Ydermere har vi forsøgt dels i et nyhedsbrev til vores medlemmer, dels på Facebook, at opfordre medlemmerne til at sætte sig ind i planerne og udtrykke deres meninger. Men sidelink til den digitale kommuneplan virker ikke, når de indsættes i en e-mailtekst. Og andre link, vi har forsøgt at kopiere, giver uforståelig kodetekst. Særdeles utilfredsstillende og komplicerende for vores mulighed for at informere vore medlemmer.

DN Helsingørs fokusområder

DN Helsingørs interesse og primære fokus er kommuneplanens omtale af byudvikling med negativ indflydelse på natur, adgangsmuligheder til naturen, bynære naturområder og øvrige forhold af betydning for naturbeskyttelsen.

Det er overordnet positivt, at der i denne Kommuneplan 2025-2037 kun med en enkelt undtagelse ikke er inddraget nye større naturområder til bolig- og erhvervsområder. Desværre blev der inddraget flere store områder i den foregående Kommuneplan 2019, som er fastholdt i denne nye Kommuneplan 2025-2037.

Naturen er generelt meget trængt i Danmark, hvilket i efteråret 2025 blev påvist med den seneste 2025 EU Habitatstatus rapport for perioden 2019-2024. 56 af 60 (93%) af de rapporterede naturtyper er i enten stærkt ugunstig eller moderat ugunstig bevaringsstatus, og af de 88 rapporterede arter er 56 % i stærkt ugunstig eller moderat ugunstig status.

I 2024 udkom desuden en rapport "Mere, bedre og større natur i Danmark" fra Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, Københavns Universitet hvori beskrives hvilke tiltag, der vil kunne redde den danske natur og dens arter.

Kort fortalt er problemet, at den danske natur i dag er spredt og delt i for små enheder. Et naturområde kræver plads og sammenhæng for at kunne opnå kritisk artsmasse og robusthed. I den forstand er det vigtigt at gentænke selv mindre arealer, hvis de kan bidrage til at forbinde større arealer eller danne større arealer.

Naturarealer i Helsingør Kommune har mulighed for at kunne udvikle sig til større og dermed rigere, sammenhængende naturområder, hvis de mindre mellemliggende parceller bliver inddraget til natur, fremfor

bebygget eller opdyrket som i dag. Derfor er det vigtigt at bevare sammenhæng, fx i form af naturkiler mellem naturområder, som både natur og mennesker kan have gavn af.

Generelle rammer

Respekt for byggelinjer

Vi har gennem flere år bemærket, at der er en gentagen brug af dispensationer fra beskyttelse af naturområder, særligt skovbeskyttelseslinjen og fortidsmindebeskyttelseslinjen, en kraftig bebyggelsesprocent på diverse nybyggeri, problemer med højde af nybyggeri i forhold til landskabelighed mm. Som konkrete eksempler nævnes: Esrumvej ved Rasmus Knudsensvej, Falkenbergvej i Apperup, Sommarivagrunden, Nybyggerierne –både gennemførte og planlagte- i Kelleris, nybyggeri Højvangen Espergærde og Nyrup perspektivområde.

Under generelle rammer for nybyggeri bør tilføjes, at lovens intentioner om friholdelse for byggeri inden for byggelinjer skal respekteres! Og husrækkereglen bør ikke tages i anvendelse, blot fordi der findes en bygning, der i øvrigt planlægges nedrevet.

I den forbindelse må vi nævne, at ændringen af bygningshøjder i den seneste lokalplan for Sommarivagrunden efter vores opfattelse ændrer væsentligt på grundlaget for Miljøstyrelsens positive udmelding i sindetskrivelse af 23. august 2024, hvorfor det ikke længere bør tages for givet, at styrelsen fortsat er sindet at reducere skovbyggelinjen som ønsket.

Hovedstruktur, grøn struktur

Citat : "Kommuneplanen fastlægger en overordnet grøn, sammenhængende struktur og et forbundet rekreativt stiforløb. Strukturen understøtter Nationalpark Kongernes Nordsjællands afgrænsning, og skal bidrage til biodiversiteten, og at alle bysamfund i kommunen har umiddelbar adgang til sammenhængende naturoplevelser til gavn for folkesundheden, turismen og Helsingør som attraktiv bosætningskommune."

Forslaget til Kommuneplan 2025-2037 savner efter DN Helsingørs mening fokus på bynær natur og naturgenopretning. Foruden arbejdet med Den Grønne Trepert, der bl.a. skal sikre store sammenhængende arealer, er det vigtigt, at naturen også er en del af vores hverdag. Der er tre ting, der gør en forskel for vores livskvalitet: vores tryghed, vores relationer og vores adgang til natur. Det viser Realdanias store undersøgelse af danskeres livskvalitet her i 2025. Derfor er det så vigtigt, at lokalpolitikere er opmærksomme på naturen i arbejdet med kommuneplan og lokalplaner.

Vi ved, at naturen har en dokumenteret positiv effekt på vores mentale sundhed, og vi husker, hvordan vi alle søgte ud under coronaepidemien.

Lovgivningsmæssigt er der skabt nye rammer med EU's naturgenopretningsforordning fra august 2024, hvor det påbydes - for byernes vedkommende - at der ikke må ske nettotab af grønne områder. I 2030 måler man i forhold til august 2024.

Målsætningen er, at der i 2030 ikke må være færre grønne byområder end i august 2024. Herefter skal de grønne områder vokse, indtil de har et tilfredsstillende niveau. Der lægges særlig vægt på forbedring af levesteder for vilde fugle og andre beskyttede arter. Som bekendt er forordningen umiddelbart gældende i medlemslandene, hvorfor den allerede nu er bindende og indfører rettigheder og pligter på lige fod med national lovgivning.

Selv om *stærke og grønne forbindelser* formuleres som mål for kommunens fysiske udvikling, ses det ikke afspejlet konkret.

Den fremlagte plan vil sammen med allerede planlagte tiltag gøre det meget vanskeligt at tilgodese bynær natur (fx bebyggelse af Gasværksgrunden, Kampfeltgrunden, Stadionbyggeriet, grunden ved Kronborgkollegiet, Falkenbergvej). Alle disse steder er der tale om en indskrænkning af det grønne byrum og rekreative eller mulige rekreative arealer. Det overses også, at bynær natur desuden har en vigtig funktion som spredningskorridorer for arterne.

Tidligere blev der ikke planlagt med stiforløb men med grønne kiler (Smørhullet – i et grønt bånd på tværs af byen og et andet bånd fra Reberbaneparken over Slotshaven ved Marienlyst, Stadiongrunden, Sommarivaparken med et par fredede strandgrunde nærmest kysten). Disse kiler skal bevares og gerne udvides, ligesom det grønne skal med fra start, når der bygges nyt.

DN Helsingør anbefaler, at den nye Kommuneplan 2025-2037 skal indarbejde retningslinjerne fra EU's lovgivning fra 2024.

Byzone, sommerhusområder og landsbyer

Zoneændringer og byggeplaner

Nyrup perspektivområde

I Kommuneplan 2025-2037 er der specielt et nyt arealudlæg, perspektivområde på 29 ha til erhverv vest for Nyrup mellem Krogenbergvej og Helsingørsvej, der påkalder sig negativ opmærksomhed.

Perspektivområdet ligger natursammenhængsmæssigt optimalt som bindeled mellem Krogenberg Hegn, den planlagte genskabelse af Nyrup Sø og Munkegårde Hegn. Hvis området bebygges med erhverv som planlagt, vil muligheden for at sammenbinde de nævnte skove og dermed skabe et endnu større sammenhængende naturområde gå tabt. Sammenhængen mellem naturområder og deres samlede størrelse er vist at være de to mest betydende faktorer for at opnå høj biodiversitet og biologisk robusthed. Begge dele er efterspurgt og vil formodentlig blive strammere lovgivet om i Biodiversitetsloven i 2026.

Området vil om få år endog blive forskønnet ved fjernelse af højspændingsledningerne hele vejen fra Kvistgård til Skibstrup. Det er skræmmende at forestille sig denne grønne port til Helsingør Kommune skæmmet af et stort erhvervsbyggeri.

Nærheden af et nyt erhvervsområde til Nyrup Landsby er også potentielt miljøfarligt. Eksemplet med virksomheden Accoat i Kvistgård viste med al tydelighed at udledninger også kan skade mennesker. Derfor er en risiko for, at de beboere som i dag bor i Nyrup, i bedste fald kun bliver generet af lys, lyd og ufarlig røg, men i værste fald må døje med konsekvenserne af larm, lugt, partikler, kemi og spildevand. Det harmonerer heller ikke godt med at bibeholde landsbytanken.

DN Helsingør vil på det kraftigste advare mod at bebygge arealet med erhverv, da det vil hindre kommunens ønske om at skabe sammenhængende natur i kommenen samt modvirke intentionerne i Den Grønne Trepark, hvor nye arealer står for at skulle udpeges i de kommende år.

To af de tre nærmeste skove er Natura 2000-områder. At forskyde byzone ud mellem skovene yderligere vil svække beskyttelsen af de særligt beskyttede arter i Natura 2000-områderne, fordi mange arter også benytter tilstødende åbne landskaber fx til fødesøgning eller som spredningsveje i landskabet. Derudover findes et §3-beskyttet vandhul på den foreslåede erhvervsparcel, og der ligger et fortidsminde med 100 m beskyttelseslinje i udkanten af området. DN Helsingør forventer, at disse beskyttelsesregler respekteres,

hvilket vil gøre parcellen uegnet til den ønskede udnyttelsesgrad og formål. Endelig er Nyrup Landsby udpeget som område af særlig kulturel vigtighed.

Samtidig er området vandindvindingsområde for Snekkersten Vandværk, så forurening fra konventionelt landbrug samt industri er uønsket og bør stoppes. Se i øvrig vore bemærkninger om området i afsnittet om skovrejsning.

DN Helsingør anbefaler derfor, at området bliver udlagt til natur og gerne sammenlagt med yderligere naturområder nord for Nyrup Sø, for at sikre den biologiske robusthed og biodiversitet, som kan understøttes her.

Der er ikke nogle umiddelbare grunde til at inddrage arealet, da ledig kapacitet allerede synes tilgængelig for yderligere erhverv i Helsingør Kommunes erhvervsområder.

Arealer ved Rolighedsmoserne og Kelleris

De planlagte nye boligområder i Kelleris og Rolighedsmoserne er i modstrid med Helsingør Kommunes egne intentioner om at respektere kommunens kulturarv og naturarv. Netop natur og kultur er tæt forbundne i det område:

Området Rolighedsmoserne eller Rolighedskilen består ud over flere tørvegrave af tørre bakker, enge, skrån timer-potentielle overdrevstyper, et vandløb, skovbryn m.v. Kilen blev beskrevet i kommunens bog "Grønne pletter og naturperler i Helsingør Kommune" fra 2017 som meget artsrigt, med især en meget artsrig fuglebestand. Alle fugle har jo brug for levesteder og føde, så området er generelt artsrigt.

Det er også et naturområde, der er meget velbesøgt og elsket af mange af de nærmeste naboer. Undersøgelser fra Københavns Universitet viser, at de fleste mennesker gerne kommer i naturen daglig, og de når i gennemsnit 300 m ind i naturområdet, og at de kommer oftere i naturen, når naturen er tæt på.

Rolighedskilen ligger som nærmeste bynære naturområde til den del af Espergærde, som netop nu forøges voldsomt med boliger, dvs. at det vil blive nærmeste naturområde også for et stort antal nye borgere, som for manges vedkommende er flyttet hertil netop pga. Helsingør Kommunes definition af sig selv som en grøn og naturng kommune (HK: Vision 2030 s. 5). Altså flere brugere til et naturområde, som planen vil halvere.

Området har forbindelse til og en sproglig sammenhæng med ordet Mørdrup- stedet ved mosen, og der er gjort arkæologiske fund helt tilbage fra jægerstenalderen.

Kelleris Hegn og resten af skovene i Nordsjælland er gamle kongeskove, som til at begynde med blev planlagt af kongemagten med jagt for øje, den såkaldte parforcejagt. Senere blev skovene plantet for at Danmark kunne genopbygge flådeskibe efter Napoleonskrigene. Dette ligger til grund for en stor del af fortællingen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Man udformede desuden denne samling af arealer for at gøre Nordsjælland turistmæssigt interessant.

Kelleris Skov er en fredsskov. Den har angiveligt ligget her siden 1682, oprindeligt større end i dag- og har fungeret både som parforceskov frem til midten af 1700-tallet og derefter som fredsskov med eget stengærde for at holde bøndernes dyr ude. Dermed har denne skovs fortælling en vigtig forbindelse med de andre dele med lignende unik og UNESCO verdensarv-skovhistorie i Nordsjælland (*VisitNordsjælland: Parforcelandskabet i Nordsjælland; Jette Baagøe: Kongens Skov*)

Det er på hjørnet af Kelleris Hegn Vest -og det stengærde netop der- at der ud igennem skovbrynet er så fantastisk en lang og fin en udsigt ned over morænebakker og slugter og mosen helt til Nyrup Hegn mod nord flere kilometer væk.

Syd for Kelleris Hegn, som var en ikke-delt skov frem til 1974, hvor det store motorvejskompleks blev lagt ind i området, ligger en stor fredning- Kelleriskilen/ Krogerupskovene, som muligvis snart bliver tilføjet et andet naturområde, Langstrupfredningen, som vil føre dette store, sammenhængende naturområde helt ned til Nivå-ådalene og derfra videre til Dyrehaven, hvor der stadig avles på Kongens kron dyr. Her er et grundlæggende udgangspunkt for at begynde fortællingen om parforcejagten som UNESCO Verdensarv. Der findes en cykelgangsti, der forbinder disse oplevelsessteder for verdensarv, men den kan sagtens udvikles!

Et af de mest artsrige levesteder er skovbrynet. Det er en såkaldt krydsningsbiotop, altså et sted, hvor mange biotoper overlapper hinanden, og som er særlig artsrigt, fordi mange dyr og planter har gavn af at være, hvor de kan søge føde i det åbne, -engen, vandhullet, mosen, og skjule sig i skyggen i skoven. Skovbrynet et kerneområde i det område, som mange dyr, ugle, flagermus, rådyr, ræv, hare, mus og mange flere lever. Om selve skovbrynet hedder det på s. 29 i kommunens Biodiversitetsplan 2019-2030 at... *"skovbrynene er vigtige landskabselementer... De gamle skovbryn er meget karakteristiske og en vigtig del af kommunens historie"*.

Her vil man så bygge inden for skovbyggelinjen, som ifølge planen skal reduceres væsentligt, og klos op ad skoven på den mest dominerende og højeste bakke i hele området og helt ned til mosen i slugten, så passagen og udsigten for naturens mange arter og for mennesker ødelægges eller reduceres kraftigt. Og natur og dermed oplevelsesværdien af hver enkelt biotop forringes, fordi helheden, mosaiksamfundet, bliver reduceret, ødelagt. Biodiversiteten i området og dets nabo-områder svinder og sammenhængskraften i oplevelsen bliver væsentligt forringet- ikke til moderat, som planen påstår, men til ringe.

Skovbyggelinjen er landskabsbeskyttelse netop af hensyn til oplevelsen af landskabet. Og netop det, at der er afstande, giver jo pladsen til at se, opleve, komme rundt, finde bytte og søge i skjul.

DN Helsingør ønsker ikke landskabsoplevelsen forringet, ikke tværgående byggeri midt i det åbne landskab, men derimod at få styrket den grønne retning for kommunen ved at styrke de grønne adgangsveje fra Espergærde eller Nyrup, så man kan komme videre op til Hornbæk gennem skovene eller fra Nyrup ind til Espergærde ad en grøn beskyttet rute uden bil og på tværs af pendlerruterne.

DN Helsingør anbefaler, at man IKKE ødelægger videre i en af Helsingørs naturperler, men i stedet aflyser planerne om Kelleris etape 2 og 3 og bevarer det eksisterende naturområde med sammenhængende, divers natur, som kan gavne og glæde kommende slægter af mennesker og dyr.

Erhvervsområderne indenfor nuværende rammer

Ved gennemgang af de eksisterende erhvervsområder i Helsingør, Espergærde og Kvistgård kan det konstateres, at der kan findes plads til mange nye virksomheder ved bedre arealudnyttelse (flere m² erhverv per erhvervsgrund) og dermed potentielt også flere arbejdspladser på det samme areal, end med den nuværende arealudnyttelse.

I dag henligger mange erhvervsparceller med store tomme områder omkring bygningerne og med lavt en-etages byggeri eller halbyggeri, hvoraf mange af de nuværende bygninger/grunde ovenikøbet er til leje, til salg eller blot tomme. Nogle større parceller forventes desuden at blive ledige indenfor en kortere årrække, eksempelvis Teknisk Museums bygninger eller Accoat, som har varslet flytning, og endelig kan der opnås store parceller ved sammenlægning af mindre dårligere udnyttede parceller.

Der er desuden erhvervsejendomme, som virker utidssvarende eller fejlplacerede, specielt hvor der også er tale om blandet bolig og erhverv.

Hvis ambitionen derfor er at tiltrække arbejdspladser til Helsingør, er der tilsyneladende store arealer, som blot venter på bedre udnyttelse i de nuværende erhvervsområder.

DN Helsingør anbefaler: Udmatrikulering af nye parceller fra de eksisterende eller omlægning- og/eller sammenlægning af parceller bør have højeste prioritet før ny-inddragelser af natur overhovedet kan igangsættes.

Boligområder med fremtidsvarende omtanke

Det udmeldte arealbehov til byvækst i Kommuneplan 2025-2037 er opgjort ved fremskrivning af det gennemsnitlige boligbehov i perioden fra 2012 til 2023 og konkluderer, at der er behov for nye boliger, både indenfor eksisterende rummelighed og ved konvertering af nye arealer til boliger.

Behovet for nye boliger (antal og etagemeter) frem til 2040 er opgjort til at udgøre det samme niveau, som for referenceperioden fra 2012-2023. Det antages, at antallet af seniorer (i gruppen 65+årige) vil stige mest (og udgøre 31% af befolkningen i HK I 2040), og at der vil være et behov for nye boliger til denne befolkningsgruppe.

Der argumenteres i Kommuneplan 2025-2037 for, at den aldrende demografi i 65+-gruppen ønsker mindre boliger, grundet færre beboere i hustanden.

I arealbehovsanalysen tages desværre ikke andre hensyn til kommende beboerbehov end netop antal kvadratmeter og den gennemsnitlige husstandstørrelse.

Analysen (med-)tager derfor ikke hensyn til, at fremtidens ældre måske vil bo anderledes blandt andet pga. flere sunde aktive leveår op til fx 80-90-års alderen. Behovet kunne fx være i boformer med muligheder for flere fællesskaber og faciliteter til egen udfoldelse eller specifikke placeringer i natur eller i byområder. Disse boformer ville desuden, med den rigtige indretning, planlægning og placering, kunne understøtte længere tid i eget hjem, og understøtte sociale fællesskaber for øget mental og fysisk sundhed.

Fremfor en fremskrivning af tidligere perioders behov, er der brug for en mere detaljeret og nuanceret undersøgelse, som direkte spørger de borgere, som indenfor de næste 5-10 år overvejer at fraflytte deres bolig, om hvor de ønsker at flytte hen og til hvilke tilbud og faciliteter.

Hvis fremtidens indtægter skal sikres som skatteyderfastholdelse i kommunen, skal det også afspejles i muligheder i livet efter fx børn og med mindre karriere, og måske mindre pladsbehov.

Det er nærliggende at tro, at hvis man oprindeligt er flyttet til Helsingørområdet pga. områdets kvaliteter, eksempelvis med nærhed til hav og landnatur, kan det blive svært at se sig bosat i en ældrebolig i et blandet bolig-erhvervsområde. Mange af fremtidens boligformer skal derfor se anderledes ud, og de kommuner, som formår at stille de boligformer i udsigt, vil derfor være mere attraktive. I dette tilfælde mere attraktive end de boliger, Helsingør Kommune vil kunne tilbyde. Det betyder for Helsingørs Kommunes boligpolitik, at der skal tænkes i nye baner, hvor der fx kan oprettes mindre bo-enheder i eksisterende villakvarterer og større bofællesskaber på de grunde, der i dag planlægges fortættet med en-familiehuse og tæt-lav bebyggelse.

Et eksempel på, at flere boliger i sig selv, med fx tæt-lav boligmasse måske ikke er løsningen, ses i den nyligt opførte Kelleris 1 bebyggelse, hvor salget har skuffet, og boliger nu må lejes ud.

Der er i dag planer for det såkaldte Kelleris 2 område syd for Rolighedsmoserne, ved Kollegiegrunden (Rasmus Knudsens Vej) ved Teglstrup Hegn, Stadiongrunden ved Sommariva, ved Sauntevej m.fl. Bekymringen ved disse planer er, at projekterne ikke opnår den tilstrækkelige attraktivitet, da byggeriet ikke nødvendigvis vil være tilpasset fx et mere aktivt seniorliv fuldt ud, som de fremtidige boformer skal kunne understøtte. Derfor kunne disse nye byggerier risikere også at lide samme skæbne som Kelleris 1, og i virkeligheden ikke imødekomme det reelle behov, som er ved at opstå i Helsingør Kommune for at forny boligmassen, til en større ældre generation.

Den nødvendige boligrotation, hvor ældre fraflytter deres store bolig og tiltrækker nye børnefamilier, får dermed sværere ved at kunne gennemføres i Helsingør Kommune.

Det er DN Helsingørs bekymring, at Helsingør Kommune desuden viderefører sin praksis med at frasælge egne arealer eller tillader byggeri på arealer, uden at have specifikke byggeplaner for det pågældende område. Den endelige bebyggelse bestemmes derimod af andre hensyn (bygherrens), og risikerer at være ikke-attraktiv for nogle af de kommende store befolkningsgrupper, som ønsker sig en ny bolig.

Kort fortalt, hvis de attraktive arealer fortættes forkert, for dyrt og for generelt utilpasset til de fremtidige behov, vil det kunne betyde at kommende beboere vil finde dem mindre attraktive.

Flere boliger er i sig selv ikke en levedygtig løsning, og bebyggede områder, som ikke kan sælges eller udlejes, er slet ikke bæredygtigt i dag. Boliger tilpasset de ændrede ældrebehov sikrer derimod en højere grad af attraktivitet og dermed efterspørgsel, og giver i tilgift plads til rotation på boligmarkedet inden for de eksisterende boligbyggerammer.

Det er hovedløst at inddrage yderligere naturområder til boligbyggeri. Skadeligt først og fremmest for naturen, men yderligere ærgerligt, hvis boligerne, der bygges, ikke er til at få solgt. Så er begge dele spildt.

DN Helsingør anbefaler: - at Helsingør Kommune udarbejder en analyse af de behov, som skal tilgodeses den hurtigst voksende borgergruppe, de ældre 65+ årige, og nu særdeles aktive og bidragende medborgere, som befolkningsudviklingen peger på. Det vil i praksis kunne udformes som et stop for godkendelse af lokalplaner i en undersøgelsesperiode, indtil behovene er klarlagte og kravene til nybyggeri fastlagte for at opnå den ønskede effekt.

Fritid og friluftsliv

Stiforbindelser

De nuværende naturstiforbindelser fra Espergærde over Kvistgård til Nyrup og Krogenberg Hegn er idag meget begrænsede. Dels er der alene én nærliggende sti via Rolighedsmoserne som krydser under Helsingørsmotorvejen ved Sindshvile. På den anden side motorvejen er ikke andre stiforbindelser, som forbinder til Krogenberg Hegn. Ad cykelsti er det muligt at nå til den relativt trafikerede Helsingørsvej, og adgangen gennem Munkegårdsskoven kan alene nås fra det sydøstlige hjørne og ender også ved Helsingørsvej.

Ruten er således ikke ufarlig, og tilgængeligheden via grønne trafikadskilte stisystemer kunne forbedres betragteligt, og på den måde gøre naturområderne opnåelige for flere.

Der mangler desuden en forbindelse bag om EIFs sportsbaner for at skabe en lignende mere trafikssikker forbindelse fra Snekkersten og Rørtangkilen til Rolighedsmose-kilen fra nordøst bag om Espergærde Gymnasium.

DN Helsingør anbefaler, at der iværksættes planlægning for gennemførelse af de to nævnte stiforbindelser.

Badebroer er færdselshindringer

"Badebroer ved kysten må kun etableres efter tilladelse fra Helsingør kommune (dog jf. myndighedsfordelingen mellem Kystdirektoratet og Kommunen). Kommunen har vedtaget vejledende regler for etablering af nye badebroer ved kysten. Reglerne er grundlag for kommunens behandling af sager om badebroer."

Det er et kendt problem, at adgangen langs kysten er besværliggjort af trapper og andre anlæg. Mange steder især på sydkysten er det i dag ikke muligt at passere i vandkanten. Men også langs nordkysten forhindrer et stort antal private broanlæg passage. Det vil være positivt at se oplysningstiltag og andet, der proaktivt motiverer lodsejere til at gå sammen og deles om broanlæg frem for fortsat at opføre flere og flere broer, der både forhindrer passage og skæmmer kysten.

DN Helsingør ønsker skærpet opmærksomhed på, at færdsels- og opholdsret ikke vanskeliggøres, og at der stilles krav til ændret indretning ved manglende overholdelse af kommunens retningslinjer.

Jernbaneovergangen ved Rørtangvej

DN Helsingør har med bekymring læst i aviserne om forslaget om at lukke overgangen af jernbanen ved Agnetevej/Flynderupgård. Det er den eneste offentlige tilgængelige overgang af banelegemet på en meget lang strækning, og overgangen er et vigtigt transitområde for gående og cyklister. Overgangen anvendes både af besøgende til kommunens projekt Landskaber i Bevægelser/Rørtangkilen og af cyklister til og fra arbejde.

Ved lukning af overgangen er der en stor risiko for, at alternative overgange opstår, hvilket blot vil øge risikoen for trafikuheld betragteligt.

DN Helsingør anbefaler at undersøge muligheder med aktuelle samarbejdspartnere for at bibeholde overgangen ved opgradering af sikkerhedsforanstaltningerne på stedet.

Desuden trænger underlaget til reparation, så forbipasserende ikke sidder fast i gamle, rådne planker op ad skinnerne. Over for Snekkersten Idrætsanlæg bør ligeledes etableres en tilsvarende overgang, da der er behov for en forbindelse mellem boligkvartererne nord for jernbanen og idrætsanlægget.

"Åbne, ubebyggede arealer i byzone og sommerhusområde, der indgår som regionale friluftsområder, skal friholdes for by og sommerhusbebyggelse. Befolkningens adgang til de regionale friluftsområder skal oprettholdes og forbedres, fx ved opkøb af arealer og anlæg af stier og etablering af støttepunkter."

DN Helsingør bifalder retningslinjerne om friholdelse af åbne ubebyggede arealer i byzone og sommerhusområder. Foruden gode forbindelseslinjer til de organiserede fritidsaktiviteter, er det væsentlig at selvorganiserede aktiviteter prioriteres i forhold til forbedringer og støttepunkter. En stor del af ældre borgere og turister kan få glæde af en sådan prioritering.

Den fysiske adgang til natur skal muliggøres især for svage trafikanter, cyklister og gående evt. ved mere restriktive parkeringsregler på særligt smalle passager med blandet trafik. Det skal være muligt at komme trygt til naturen fra alle kommunens byområder.

DN Helsingør ønsker forbedret adgang til natur, fx gennem brug af 3-30-300 reglen. En del kommuner tager afsæt i denne regel, der siger at det skal være muligt at se mindst 3 træer fra sit vindue, at bydelens krone-dække skal være mindst 30 % og at der højst må være 300 meter til nærmeste grønne område. En anden mulighed er, at der afsættes begrønningsmål (en procentdel med grønne arealer for alle kommunens byområder) som man blev givet hjemmel til i Planloven i 2024. Der bør yderligere sættes mål for områdernes biofaktor til gavn for biodiversiteten.

Vandløb, søer, kystvande og grundvand

Vandløb

DN Helsingør støtter målsætningen om at sikre *god økologisk tilstand* i vandløbene i overensstemmelse med statens vandområdeplaner. Vi forventer, at dette indbefatter, at der etableres rensning af pt urensset kloakvand fra, fx haveforeninger i planperioden.

Det er positivt, at der lægges vægt på at bevare og genskabe vandløbenes naturlige forløb og randzoner. Vi forventer at se konkrete udførelser af dette i planperioden, fx i bække mod Esrum Sø og nordkysten samt Øresund.

DN Helsingør anbefaler, at der indarbejdes en mere konkret handlingsplan for fjernelse af spærringer og forbedring af faunapassager, så fisk og smådyr kan bevæge sig frit – og at denne plan følges.

DN Helsingør opfordrer til, at klimatilpasning ikke alene ses som afledning af regnvand, men også som en mulighed for at skabe nye naturbaserede løsninger langs vandløbene.

Søer

DN Helsingør støtter kommunens fokus på at beskytte søerne mod forurening, herunder næringsstoffer og miljøfarlige stoffer som PFAS.

Søernes rekreative potentiale er stort, men vi understreger, at adgang og friluftsliv skal balanceres med hensynet til fugleliv og sårbare naturtyper.

DN Helsingør ser positivt på, at søer og vådområder indgår som naturlige buffere i klimatilpasningen, men opfordrer til, at der afsættes midler til etablering af nye vådområder, hvor det er muligt.

Samlet vurdering om vandløb og søer

DN Helsingør ser vandløb og søer som nøgleressourcer i kommunens natur- og klimatilpasningsstrategi. Planen rummer gode intentioner, men vi anbefaler, at der tilføjes mere konkrete mål og tidsplaner for:

- Restaurering af vandløb og søer
- Fjernelse af spærringer og forbedring af faunapassager
- Overvågning og reduktion af miljøfarlige stoffer
- Etablering af nye vådområder som led i klimatilpasningen

Med disse tilføjelser vil kommuneplanen kunne blive et stærkt redskab til at sikre både biodiversitet, rekreative værdier og klimatilpasning i Helsingør Kommune.

DN Helsingør anbefaler, at der udarbejdes en systematisk overvågningsplan for vandkvaliteten i kommunens søer, så udviklingen kan følges og indsatser målrettes.

Ændrede retningslinjer vedrørende kystnærhed

”Helsingør Kommune ønsker at arbejde for fastholdelse og forbedring af Strandvejsmiljøets karakter, herunder:

- *Forbedring af eksisterende strande og forbedrede trafikale adgangsmuligheder*
- *Forbedret adgang til strandene og forbedret passage langs kysten*
- *Naturgenopretning langs kysten*
- *Sikring og forbedring af grønne områder på begge sider af strandvejen*
- *Bedre udsigtsmuligheder over Øresund*
- *Bedre trafikale forhold på strandvejen*

Byrådet vil vurdere mulighederne for at arbejde med kystbeskyttelse gennem sandfodring. Det betyder dog ikke, at eksisterende bølgebrydere og høfder skal fjernes. Bådvrage, forfaldne trapper, forfaldne badebroer, uvirksomme og nedslidte kystsikringsanlæg og andre faste, men udtjente installationer bør dog fjernes. Byrådet ønsker en kystbeskyttelse, som både sikrer kysten og er miljøvenlig.”

DN Helsingør hilser kommunens ambitioner i forhold til fastholdelse og forbedring af Strandvejsmiljøets karakter velkomne. Vi vil dog i den forbindelse gøre opmærksom på den kystnære natur og de udfordringer, et ændret klima risikerer at få her. I retningslinjerne gør kommunen selv opmærksom på den høje risiko for erosion, der særligt præger Nordkysten. Vi ønsker, at der fremadrettet i kommuneplanen også er et særskilt fokus på beskyttelse af de kyststrækninger, der ikke er beboede og de konsekvenser, manglende beskyttelse risikerer at få for den biodiversitet, der knytter sig hertil. Vi ønsker ligeledes, at kommuneplanen ikke blot forlader sig på et fremtidigt kystsikringsprojekt via Nordkystens Fremtid, der lader vente på sig. Allerede i dag er der lodsejere i kommunen, der –med eller uden kommunens godkendelse- sikrer egen strandfod med ral og lignende materialer, der risikerer at påvirke livet i og ved havet negativt. Som beskrevet i Danmarks Naturfredningsforenings bemærkning til det fremlagte sandfodringsprojekt, støtter vi sandfodring, men må protestere mod, at den planlagte kornstørrelse er alt for grov og vil skade livet på havbunden.

DN Helsingør støtter ligeledes ambitionerne i retningslinjerne, når det kommer til at sikre borgernes udsigt fra kystskrænten. Vi vil bifalde, at kommunen mere aktivt sikrer, at udsynet fra istidsskrænten holdes intakt.

I arbejdet med bedre trafikforhold på Strandvejen bør der tages hensyn til, at Strandvejens forløb i sig selv har en stor visuel og kulturhistorisk værdi.

Anlæg i kystnærhedszonen

Om udlæg af nyt areal til byudvikling i kystnærhedszonen læses:

”Der udlægges et nyt areal til byudvikling i Hornbæk langs Sauntevej, jf. rammeområde 5.B28 og 5.B29. Arealet er beliggende i kystnærhedszonen og ønskes fremtidigt udviklet til tæt-lav boligbebyggelse i 2 etager. Der skal udarbejdes en lokalplan, før der kan ske en byudvikling af området. I den sammenhæng vil arealet blive overført fra landzone til byzone”.

Vi er i DN Helsingør generelt bekymrede for nye anlægsprojekter i kystnærhedszonen. Til trods for, at det ikke kolliderer med landskabelige værdier, er der ved yderligere anlæg en risiko for at øge belastningen af de vandløb, der ved overløb ender ud i Øresund og dermed er med til at belaste havet. Der eksisterer stadig adskillige overløb langs kysten, som kommunen stadig ikke har foretaget handlinger for at udbedre -og det belaster havkvaliteten og den biodiversitet, der knytter sig hertil.

Kommuneplanforslaget indebærer ændringer, der muliggør anlæggelsen af en varmepumpe, hvor der anlægges ledninger i havbunden og som kan sænke temperaturen ved udløbsledningen. Det fremgår, at der på nuværende planniveau ikke er nok viden om projektets udformning til at kunne vurdere påvirkningen af marine pattedyr, og at der i forbindelse med projektet skal udføres en nærmere vurderingen af dets påvirkning på marine pattedyr, fisk, fugle og bundflora.

Vi må kraftigt opfordre til, at en sådan vurdering iværksættes i god tid inden den fortsatte projektering.

Grundvand

Det bør være en retningslinje, at konventionelt landbrug med pesticider ved boringsnære beskyttelsesområder og så vidt muligt i det opland, hvor drikkevandet dannes, skal fjernes. ”Perspektivområde til erhverv nord for Kvistgård” ligger i vandindvindingsområde til Snekkersten Vandværk, hvorfor såvel konventionelt

landbrug som erhverv ikke bør findes her. Det bør også i kommuneplanen indtænkes, at områder til vandindvinding generelt inddrages i planlægningen, så forurening fra erhverv inkl. konventionelt landbrug undgås i fremtiden, og så eksisterende problematiske forhold vedr. dette forhold udbedres.

Af hensyn til både grundvand og overfladevand skal kommunen sikre, at reglerne om naturens tålegrænser for maksimal deposition af ammoniak overholdes, når det skal vurderes, om der skal gives tilladelse til nye eller udvidelse af eksisterende husdyrbrug.

Skovrejsning

”De udpegede skovrejsningsområder ønskes tilplantet med skovtræer. Skovrejsningsprojekter over 0,5 ha skal anmeldes til kommunen før projektstart. Inden for de områder, hvor skovrejsning er uønsket, kan der efter en konkret vurdering meddeles tilladelse til skovrejsning, hvis det kan ske uden at forringe kulturhistoriske, landskabelige eller andre beskyttelseshensyn væsentligt.”

Kommuneplanen opererer med omdannelse af 330 ha landbrugsjord til skov/tilplantning med skovtræer. Princippet er tilplantning i forlængelse af eksisterende skov, hvilket DN Helsingør hilser velkomment. Men med den beskedne størrelse af de foreslåede områder vil mange skovområder stadig fremstå adskilte og med ringe mulighed for at fungere som sammenhængende natur eller spredningskorridorer. Størrelsen på de enkelte naturområder er som ovenfor beskrevet helt afgørende for at opnå en rigere natur. I planen er dele af de områder, der er uønskede til skovrejsning, bl.a. udlagt til fremtidig byudvikling. Det finder DN Helsingør særdeles betænkeligt, da det endnu en gang vil begrænse kommunens naturområder og gøre kommunen mindre attraktiv for både nuværende og kommende borgere, hvis det reducerer arealet af kommunens bynære natur.

Det bemærkes, at arealet til nyt Nyrup Erhvervsområde i planen er udlagt til ”skovrejsning uønsket”. Det er en fin klassificering af området, fordi det lange udsyn over arealet mod skovbrynene og kilen mod Gurre ønskes fortsat uhindret. Udsigten over dette areal, der er udlagt som bevaringsværdigt landskab skal således IKKE hindres af et erhvervsbyggeri.

I Miljørapporten ligeledes side 6 angives, at ”Gennemførelsen af disse udpegninger forventes at medføre en væsentlig positiv ændring for jordens næringsstofbalance og kulstindhold. Det skyldes, at der sker en reduktion af tilførslen af næringsstoffer. Derudover vil jordens næringsstofbalance over tid blive naturlig. Det vil have den væsentlige positive effekt, at næringsstoffer til både overflade- og grundvand reduceres.”

DN Helsingør hilser det velkomment, at der omlægges fra landbrugsjord, bl.a. fordi det er med til at sikre en højere grundvandskvalitet, men hvis områderne omlægges til bymiljø – og ikke mindst erhvervsområder, vil det samtidig lægge større pres på eksisterende kapacitet for rensning af spildevand. Igen vil DN Helsingør påpege det uønskede i arealreservationen til ’perspektivområde’ nord for Kvistgård.

Vi bifalder langt de fleste arealforslag til skovrejsning ønsket. Men vi må gøre indsigelse mod følgende arealer:

Mellem Gurreholmvej og Nyrup Hegn er et område, der tidligere var karakteriseret som ”skovrejsning uønsket” nu ændret til skovrejsning ønsket. Ændringen er formentlig en følge af kommunens tidligere kritisable tilladelse i strid med retningslinjerne til etablering af en ”yogaskov” mellem Fairhill og Nyrup Hegn. Vi mener ikke, den tilladte tilplantning af en enkelt parcel kan retfærdiggøre ødelæggelse af hele det eksisterende skovbryn langs Nyrup Hegns vestside.

Tilsvarende vil vi anse matrikelnr. 1 Bistrup By, Tikøb for mindre egnet til skovrejsning end til anden naturetablering. Ejendommen er i dag en råstofgrav, som vil efterlade en næringsfattig overflade bedre egnet til et florarigt overdrev.

Udpegnings af lavbundsarealer

Både skovrejsning og lavbundsprojekter bør koordineres med de omlægningsplaner, der fremkommer i arbejdet med Den Grønne Trepert.

Landskabelige værdier

"lokalplanlagte arealer og fremtidig byzone er udtaget af udpegningen som bevaringsværdige landskaber".

Det er et stærkt bekymrende udsagn, at man blot ændrer et bevaringsværdigt landskabs status, fordi der er ønske om en anden anvendelse. Og udsagnet er i modstrid med afsnittets overskrift: *"Planlægningen skal sikre et landligt udtryk, og værne om de kulturhistoriske spor i forholdet mellem landsbyer og landbrug. I de bevaringsværdige landskaber må der som udgangspunkt ikke foretages væsentlige tilstandsændringer."*

Det bør være en retningslinje, at kommuneplanens udpegninger skal opfattes meget restriktive, så der kun undtagelsesvis kan ændres. Der bør således IKKE gives tilladelse til tekniske anlæg, byggeri eller skovrejsning i bevaringsværdige landskaber (eller i områder med skovrejsning uønsket). Efter konkret vurdering kan lave tekniske anlæg som solcelleparker måske accepteres.

Under geologiske bevaringsværdier læses således, at *"Det særegne landskabsudtryk forudsætter, at terrænet omkring Nyrup Sø er dyrket."* Teksten bør udvides med "eller ubebygget". Der sker dog næppe noget ved, at arealet overgår til ekstensivering.

Blandt de skræmmende eksempler på sløjfning af bevaringsværdige landskaber er inddragelsen af den bevaringsværdige skråning ved Køromgård i Hornbæk og istidsskrænten forland ved Sommariva til bebyggelse.

Den Lokale Trepert

I kommuneplanens afsnit om jordbrug læses:

"Retningslinjerne for landbrugsarealer skal sikre, at der ikke sker unødigt inddragelse af værdifuld landbrugsjord til andre formål, herunder bymæssige formål, da landbrugsjord er en begrænset ressource i hovedstadsområdet. Samtidig skal planlægningen søge at sikre landbrugserhvervets udviklingsmuligheder."

En fortsat dynamisk, bæredygtig og tilpasningsdygtig udvikling af landbruget forudsætter, at eksisterende, sammenhængende landbrugsområder så vidt muligt bevares og ikke splittes op af andre arealanvendelser. Byudvikling, tekniske anlæg, fritidsanlæg mv. bør således primært placeres i tilknytning til eksisterende byområder, så den klare grænse mellem by og land bevares."

DN Helsingør bifalder denne retningslinje men mener, teksten bør justeres, så der åbnes mulighed for en mere naturvenlig og/eller grundvandsbeskyttende drift i form af fx ekstensivering, græsning eller lignende anvendelse, der ikke kræver gødning eller pesticider.

Mange af kommuneplanens øvrige retningslinjer bør justeres, så de ikke kommer i konflikt med ønskværdige ændringer som følge af Den Grønne Trepert. DN Helsingør ser frem til et samarbejde om udpegnings af flere arealer til omlægning til mere naturvenlige formål, begrænsning af udledning af kuldioxid og kvælstof og større sammenhæng af naturområder. Herunder skal der gøres opmærksom på, at der er planer for et større "signaturprojekt", som kan medføre væsentlige omlægnings af betydelige arealer i kommunens vestlige del. Der kan forventes forslag, der tilstræber at etablere sammenhængende natur af størrelsesorden 5000 ha.

Det kræver planlægning og politisk vilje, hvis det skal lykkes at gennemføre en vision om et super-natur-område på 5000 ha i Helsingør og Gribskov Kommuner, men det vil blive et meget markant naturområde med en høj biodiversitet og høj biologisk robusthed til glæde for alle borgere.

Signaturområdet kan udvikles til et landskab hen i mod det oprindelige med skov, åbne landskaber, enge, skovbryn, søer, moser, hav-adgang, naturlig hydrologi og med et rigt dyre- og planteliv og med mulighed for store naturoplevelser. Adgang til et så stort sammenhængende naturområde omkring Helsingør kan tænkes videre i adgangskorridorer trukket helt ind i bycentre fra Helsingør til Espergærde og Kvistgård.

Retningslinjer for overskudsjord

DN Helsingør bifalder de to retningslinjer i Kommuneplan 2025-2037 for håndtering af overskudsjord.

I 2024 fik Helsingør Kommune European Green Leaf prisen. Det antages, at de gode intentioner i prisen fortsættes og derfor indgår i kommunens planer. I punkt 22 "Bæredygtig Jordhåndtering" nævnes terrænregulering. Nedenfor opremses de terrænreguleringer, vi har set de sidste 5 år i Helsingør Kommune. Udgangs punktet for reguleringen har været, at landbrugsjorden skal forbedres ved at ændre de hydrauliske forhold. Jordforbedring har således været begrundelsen for jorddeponering følgende steder:

- A. Klosterisvej – 300 m vest for Hornbækvej. Tidligere mose
- B. Krydset Ræveskiftet-Havreholmvej. Tidligere mose
- C. Esrumvej ved rundkørslen med Harreshøjvej. Ådal
- D. Gørlundevej overfor Skibstrup Genbrug. Tidligere mose
- E. Plejeltvej i Havreholm. Endnu ikke gennemført projekt på engareal.

Fælles for dem er, at de tidligere var moser, enge eller ådale med et stort indhold af humusrig jord. Denne jord indeholder et stort lager af CO₂. Når den skrælles af og lægges tilbage, vil den uvægerligt iltes og nedbrydes. Følgen bliver frigivelse af CO₂, som er stik imod Den Grønne Treparts intentioner om at bevare bindingen af CO₂. Dertil ødelægges en fremtidig mulighed for gendannelse af et potentielt naturområde.

Ved lokation B stod der vand mellem afgrøderne 7/11 2025, hvorfor jordforbedringsprojektet synes mislykket.

På lokation C stod der blankt vand 9/6 2025. Det blev derfor nødvendigt at retablere drænene i efteråret 2025! Jordforbedringsprojektet spolerede det oprindelige istidslandskab og den ådal, som har historiske rødder i Esrum Klosters omgivelser.

Konklusionen er, at de IKKE havde den jordforbedrende effekt, som er grundlaget for jordpåfyldningen. Projekterne ligner mere jorddeponier for overskudsjord, som slet ikke er udgangspunktet, og som ikke ville være blevet godkendt som begrundelse for de omfattende terrænreguleringer.

Det er ved adskillige jordforbedringsprojekter i Danmark blevet dokumenteret, at den tilførte jord bestod af meget andet end jord. Vi forventer, at Helsingør Kommune har ført fyldestgørende kontrol med de tilførte jordmængder, men kontrollen med forekomst af diverse giftstoffer –herunder især PFAS- indgår ikke som standard i analysepakkerne, og der er derfor en betydelig risiko for spredning af giftstoffer, der kan true vort drikkevand.

DN Helsingør anbefaler: Der ønskes en meget mere restriktiv holdning til jordforbedringsprojekter. Der bør udføres en grundig miljøvurdering før hver projektaccept. Dertil bør det hver gang vurderes, om en ændret anvendelse af de pågældende arealer i stedet kunne bidrage til at fremme trepartens formål (skovrejsning, vandstandshævning, permanent braklægning etc.)

Trafik og infrastruktur

Den foreslåede forlængelse af Falkenbergvej til Ellekildevej synes på skitsen af krydse et beskyttet vådområde nord for plejehjemmet. Vi må insistere på, at vådområdet ikke berøres og kan foreslå, at Falkenbergvej forbindes til Møllevej længere mod syd end vist på kortet.

HH-forbindelse

Det er sandsynligt, at den forestående revision af fingerplanen vil ændre grundlaget for kommuneplanforslagets redegørelse om samarbejde om HH-forbindelse.

Et flertal af Helsingørs politiske partier har tilkendegivet, at de ikke ønsker den planlagte HH-forbindelse, som vil være voldsomt ødelæggende og kun til skade for Helsingør.

DN Helsingør mener, denne holdning bør fremgå klart af kommuneplanforslaget.

Fingerplan og transportkorridor

Der arbejdes på en ny fingerplan for hovedstadsområdet, og det er sandsynligt, at arealreservationen til transportkorridor enten ophæves eller ændres til en naturkorridor – bevarelse af en sammenhængende naturkile fra Københavns vestegn til Helsingør. Det er svært at spå, især om fremtiden, men vi savner, at Kommuneplan 2025-2037 forholder sig med nogle visioner og hensigtserklæringer til de nye planlægningsmæssige scenarier, der vil opstå, når der træffes beslutning om fingerplan og arealreservation, på samme måde som man forholder sig til et meget teoretisk perspektivområde ved Nyrup.

Afsluttende bemærkning

DN Helsingør mener, det skal være slut med at misbruge vor natur eller potentielle naturarealer for at omdanne arealerne til asfalt, tegl og beton.

Det har været ganske frustrerende for os –og formentlig også for Helsingør Kommunes forvaltning?- at processen med kommuneplanhøring er foregået under en valgkamp op til kommunalvalget, hvilket også har optaget væsentlige dele af DN Helsingørs ressourcer og borgernes opmærksomhed- og mediernes! DN Helsingør vil kraftigt opfordre til, at næste kommuneplanhøringsperiode placeres tidsmæssigt helt adskilt fra kommunalvalget.

Med venlig hilsen
Danmarks Naturfredningsforening Helsingør
Christian Rørdam
Staget 12, Snekkersten